

Boulder 865

Lyra Etna

McIntosh MX160

stereopluss.no **Stereoc+**

Nr 3/2016

Klipsch R15-PM

Årets budsjettstereo

Focal Sopra No1
Du verden for en lyd

Technics SL1200G
Legenden er tilbake!

Dynaudio vs Genelec
Månedens duell

KEF LS50
Svære småtasser

Hjemmekinoreceivere
Mest lyd for pengene

DYNAMISK, MORSOM OG SJARMERENDE

Stereo+ har hatt den store, gulvstående Sopra No2 inne til test, og den er på alle måter imponerende. Focal Sopra No1 er mye mindre, og til å plassere på et par medfølgende stativer. Kan disse kompakte hardhausene på noen måte hamle opp med No2?

Tekst og foto: Håvard Holmedal

Det er liten tvil om at det er gulvstående høyttalere som står høyest på ønskelista til de fleste som skal investere i noe nytt. Stativhøyttalerne får ofte mye skryt, men mangler veldig ofte den tyngden og bassen som skal til for å gjøre musikken litt ekstra morsom. Det er i hvert fall det man tror. Og så er det noen høyttalere som vil det annerledes og leverer et lydbilde og en tyngde som nær trosser de fysiske lovene, og hvor det ikke er en opplagt sammenheng mellom det man hører og det man ser.

Forskning, forskning og så enda litt mer forskning

Hva er det som gjør en høyttaler virkelig god? Er det en blanding av flaks, magefølelse og det faktum at man har noen på kontoret med gullører, eller er det noe annet? I Focal sitt tilfelle insisterer de på at det ferdige resultatet alltid er basert på de kunnskapene og den forskningen de har gjort siden forrige serie, eller modell. Man kan selvsagt ha flaks også, men problemet med flaks er at det også skjer at man har uflaks. Det blir en litt for usikker metode når man har tenkt å fortsette med å lage høyttalere som plasserer seg i det aller øverste kvalitets-sjiktet. Sist jeg hadde gleden av å snakke med Focal var de veldig ivrige etter å fortelle at god lyd kommer fra hard jobbing, masse simulering og forskning, og ikke en eller annen mystisk og magisk X-faktor. Det samme sier for så vidt også produsenter som B&W, KEF, PSB og Dali.

Men hva er det så Focal har forsket seg frem til denne gangen? Er det noe vi ikke vet litt om fra før? Det å utlikne trykket på baksiden av diskanten er vel egentlig ikke veldig nytt, og

det er jo ikke tanken om å gjøre membranene lettere og stivere, heller. Og slett ikke å stive opp kabinettet så mye som mulig.

Derimot kan man kanskje si om det nye ytre gummi-opphenget til bassen. For å ta bort den uønskede fargingen som oppstår når gummi-opphenget gjør store bevegelser, noe det må for å tillate bassetmentets lange og nødvendige vandring på små høyttalere, er de utstyrt med to nøyaktig kalkulerte striper ekstra vekt i gummi-opphenget. Denne vekten er ment å bevege seg ut av fase med resten av opphenget for å kansellere uønskede vibrasjoner.

I tillegg har Focal laget en helt ny motor til elementet ved å bruke to neodymium-magneter og en Faraday-ring for å gjøre bevegelsen til spolen mer lineær og senke forvrengningen til elementet.

Kabinettet er utrolig stivt og skikkelig med en frontplate på hele 69mm, og det er vanskelig å komme fra at jeg er utrolig fan av den knallrøde blanke lakken de benytter på testparet vi har fått inn. Og så er det egentlig

ikke så fryktelig kompakte. Det er et par ganske så velvoksne stativhøyttalere.

Elementer

Som vanlig på de dyrere seriene, er det benyttet inverterte diskanter av Beryllium – en spesialitet fra Foca. Men denne gangen har de plassert denne bak et gitter. Beryllium er som de fleste vet giftig hvis det knuses, og kanskje de rett og slett må. Størrelsen er om vanlig 25mm.

Bass-elementet har en diameter på 165mm og har på grunn av forbedringene i magnetmotoren og i opphenget, fått ekstra gode egenskaper i den dypere enden av bassen. Noe som betyr økt evne til å spille dypere uten at forvrengningen går i taket.

Innspilling og plassering

Innspilling av høyttalere må til, i følge importøren, og det er Focal enige i. Focal mener 20 timer med forskjellig volum og musikk. Vel, så monterte jeg de opp, spilte litt på dem som en innledende øvelse og lot dem gå seg til i omtrent et døgn. Jo da, det åpnet seg litt og kanskje bassen spiller litt friere, men forskjellen er ikke betydelig.

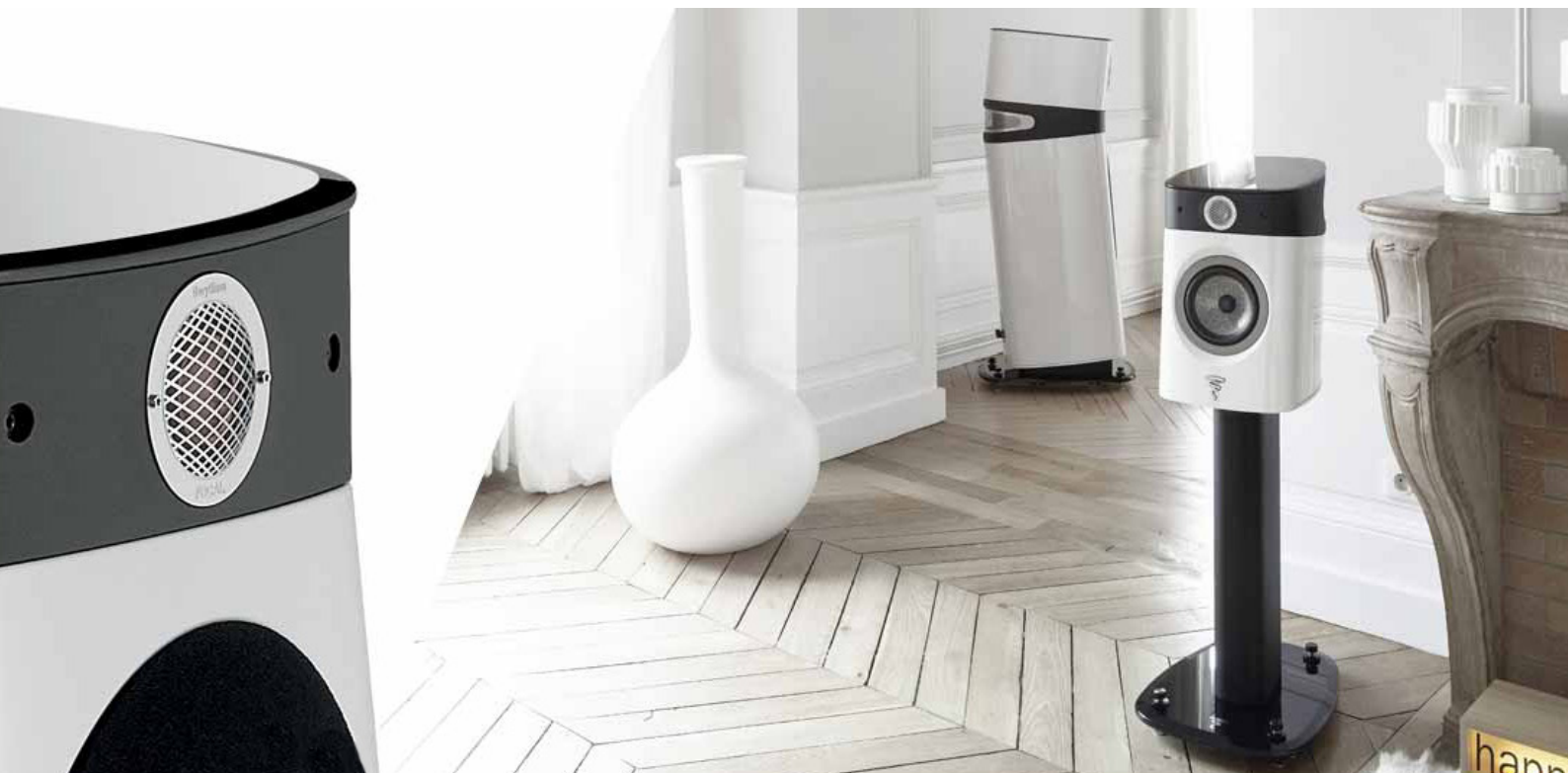
Plasseringen er viktig for balansen i bassen, men også for kvaliteten til diskant og mellomtonen. Jeg spisset høyttalerne ganske mye inn mot lytteposisjon. Det ga den meste lineære kurven i mellomtonen og diskanten. Bassen kom brukbart på plass og i balanse med en avstand på omtrent 70cm til bakveggen. Avstanden til sideveggene er omtrent 90cm.

Bassen er strålende

Bass vil alltid måtte måles opp i forhold til størrelsen på høyttaleren. Er det mer eller mindre bass enn størrelsen skulle tilsi? Sopra No2 går dypere, har mer tyngde og kontroll, men den mye mindre No1 ligger jammen meg ikke langt etter. Det betyr at den faktisk er enda mer imponerende, selv om det ikke betyr at den overgår storebror No2 på noen måte.

En kjapp runde med AudioTools viser at det

brukbar respons i bassen ned til i underkant av 45H. Det er brukbart dypt, og med det volumet og den snerten og dynamikken i bassen som fremvises blir innspillinger som vanligvis ikke høres spesielt imponerende ut på kompakte høyttalere, til en veldig hyggelig opplevelse. Om det er åpningen på Kari Bremnes sin Byssan Lull, Marcus Miller sine krumspring på bassgitareren på skiva Afrodeezia eller faktisk Infected Mushroom – som gjerne går helt ned i den aller dypeste basskjelleren, er dette noe av den meste imponerende bassen jeg har hørt på en kompakt-høyttaler. Det er mange som har tilsvarende volum og dybde, men den kontrollen og den renheten som fremvises her er unik og spesiell.

Dynamisk og levende mellomtone

Med en gang denne høyttaleren får lov til å spille stemmer, blåseinstrumenter eller strengeinstrumenter fra virkelige gode innspillinger oppstår det magiske øyeblikk. Høyttalerens rene og raffinerte måte å spille musikk gir gåsehuden særdeles gode vekst-vilkår, og du får alt av detaljer, klangfarger og musikalsk informasjon på en bestemt måte med høy timing og stor rytmisk presisjon.

Alt dette skjer uten at høyttaleren engang er i nærheten av å bil for direkte, overtydelig eller anstrengt. For det er vel akkurat det som er hovedinntrykket. En total mangel på anstrengelse uansett hva du sender den av musikalske utfordringer leverer den resultater i toppklasse uten å avgi en dråpe svette.

I tillegg er det så sprekt og dynamisk at venstrebeinet, som jeg av en eller annen årsak alltid tramper takten med, knapt klarer å holde seg i ro når det er rytmisk musikk som settes på spilleren. Og så helt uten at jeg kan styre det spretter jeg opp av sofaen og begynner å spille luftgitar. Ikke på elite-nivå, må det tillegges, men med det usle utvalget av grep og rocke-grunnstillinger jeg hersker over. Det holder i massevis for å uttrykke det engasjementet og musikk-gleden jeg føler av og til. Men da må alt være på plass, og det må være moro å spille og oppleve musikk. Med Sopra No1 er det på plass så det holder herfra og omtrent til evigheten og forbi!

Diskant med mye energi

Jeg liker at diskanten har nok energi til å gjengi metallet i cymbaler, perkusjon, den turbulente lufta som passerer gjennom en

fløyte og når en surklende synth åpner filteret og blåser ut en sagtannpuls på fullt volum. Dette er nesten alltid et tveegget sverd. Er det så vidt for mye av det gode blir det bare spiss og stygt, og er det for lite går det utover klangen, lufta og informasjonen i området fra i overkant av 2200Hz og oppover. Focal Sopra No1 treffer nesten nøyaktig blink i denne krevende øvelsen det er å finne den ideelle balansen. Høytteren sparer nemlig ikke på kruttet, og legger ikke til noe varme. Det som er på innspillingen kommer rett ut uten nåde, men jeg oppfatter det ikke som hardt, spisst eller lyst. Bare sjeldent naturlig og med den energien som for eksempel cymbaler har i virkeligheten. Store crash og ride-cymbaler skal høres, de skal sveve og de skal skinne i diskanten.

Veldig gode musikkjengivere

Jeg likte Sopra No2 veldig godt, men det er jo en ganske mye dyrere høyttalere som også krever dyrere elektronikk for å livne skikkelig til. Sopra No1 er enklere å få til, enklere å plassere og går nok også lettere hjem hos samboeren. Og i store deler av frekvensområdet, da med unntak av den siste drøye halve oktaven i bassen, spiller den minst like godt. Det gjør at den virker minst like imponerende og kanskje også fremstår som et minst like godt kjøp hvis du kun er ute etter ren og skjær lyd kvalitet.

VI LIKER:

- Spillevillige
- Dynamiske og morsomme
- Uanstrengt og musikalsk
- Nydelig finish

VI LIKER IKKE:

- Krever som vanlig omhu med plasseringen

STEREO+ MENER: En veldig levende, uanstrengt og morsom høyttaler med en sjelden musikalsk oversikt.

Focal Sopra No1

PRIS: Kr. 90.000.-
 IMPORTØR: Multirom
 LINK: www.multirom.no